

Hová folyik a szegedi kőolaj?

Látogatás Százhalombattán

Keresgéljük a főbejáratot ennél a városnyi nagyságú üzemnél. Valamikor keresztülfutott az épülő kőolajfinomító a pécsi országút. De mikor volt ez? Tíz éve, tizenöt éve? Pontosan tizenöt esztendője — olvastam közben az alapító okmány másolatát: „A Dunai Kőolajipari Vállalat létesítését a kőolajtermékek terén mutatkozó, egyre növekvő mennyiségi és minőségi igények tették szükségessé. A hazai energiahordozó bázis kiszélesítése és az energiasztruktúra fokozatos átalakítása érdekében kormányzatunk 1961-ben hagyta jóvá a beruházás alapokmányát, mely szerint a DKV a „Barátság” kőolajvezetéken érkező szovjet kőolajból évi 3 millió tonnát dolgozson fel motorhajtó anyagokká és kenőolajokká.”

A hajdani pécsi utat „elvezették” az üzem területéről. A régi pedig a nagyki-terjedésű telep egyik szárnyvonalává vált. A DKV termelési főmérnöke, Erzségt Andor vegyész kalauzolt

végig a csökögyök birodalmában, mely nagyon szép látványt nyújt. A főmérnök mondja az adatokat, hogy az üzem Budapesttől délre 31 kilométerre, a Dunától pedig öt kilométerre fekszik, 630 hektár területen.

— Miért itt építették föl az üzemet? — érdeklődöm, s talán kimondatlanul is arra gondolok, hogy a hazai kőolajlelőhelyek (a jelentősek) Szeged térségében vannak, s itt is van víz, a Tisza, a távvezetékek meg erre is kanyarodhattak volna. A magyarázat:

— Ez a terület az ország legközpontibb helyén van. Ez már önmagában is elfogadható magyarázat lenne. De a finomító a Dunamenti Hőerőmű szomszédságában fekszik, és ennél fogva nagymértékű együttműködést lehet megvalósítani a két vállalat között. A hőerőmű látja el a finomítót gőzzel és a finomító látja el a hőerőművet fűtőolajjal. A villamos energiát is a szomszédtól kapjuk. S itt a Duna, ez le-

hetővé teszi a hűtővízellátást és a keletkezett hulladékvizet elvezetését, sőt a gyártott termékek egy részének vízi úton való szállítását is.

Az indoklás megállja a helyét. Különösen akkor, ha néhány adatot is hozzáragasztunk. Az olajfinomító napi gőzigénye közel 7000 tonna, villamos energiából naponta 250 ezer kilowattórát fogyasztanak, a vízigény pedig 50 ezer köbméter naponta. Ez utóbbi úgy értendő, hogy a finomítóban állandóan 300 ezer köbméter víz cirkulál, s ennek a napi vesztesége az 50 ezer köbméter, amit állandóan pótolni kell.

A látogatónak föltűnik egy égő fátyla. Miért ég? Kiderül, hogy egyszerűen biztonsági célokat szolgál. A csőlabirintusban megtaláljuk a Barátság I. és II. vezetékek végét. Kis emléktáblával jelölték meg az átadás idejét, e két vezetéken a Szovjetunióból jelenleg 6-7 millió tonna kőolaj érkezik évente a finomítóba. De ráelünk a mi vezetékek végére is, mely a szegedi medencéből szállít évente 1-1,5 millió tonna olajat. S már elkészítették az épülő Adria-távvezeték fogadóállomását is. Ezen a vezetéken jut majd el Százhalombattára az arab országokból vásárolt kőolaj.

Kísérőm elmondja az üzemek technológiai folyamatát, működését. Jelenleg 9 millió tonna olajat dolgoznak föl a vállalat üzemében, az úgynevezett DKV II-es ütemet ebben az esztendőben avatják föl. De a fejlesztéssel nem zárult még le a beruházás, további építkezések következnek, s a jövőben körülbelül 10 millió tonna kőolaj sokoldalú földolgozására lesz képes a százhalombattai finomító.

Zuhognak rám az üzemek adatai, gyártmányai, a vegyi folyamatok. Összintén bevalom, nem értem a szakmai kifejezéseket, nem vagyok vegyész. Már az is meglep, hogy a kőolajból több mint százféle terméket állítanak elő. A benzint ismerem, a fűtőolajat is, de az alábbi ismertetés kissé magas: „A melléktermékként keletkező gázok feldolgozására a gázfrakcionáló üzem szolgál, — mutatja a főmérnök az üzemet is — amely propánban és butánban dús gázáramok nyomás alatti desztillációs, elválasztásával cseppfolyós propánt, butánt, pentánt és fűtőgázt állít elő. A kőolajból desztillációval előállított gázolajpárlatok kénmentesítése kénmentesítő üzemben történik — mutatják ezt a berendezést is — alumínium koldalmolibdén katalizátoron hidrogén jelenlétében...”

— A legjobbat mondhatom az algyői mező kőolajjáról. Erősen parafinos, de kevés a kén tartalma. Hatvanhat százaléka „fehérrút” lehet belőle nyerni, s ebből készíthetünk finom kenőolaj-komponenseket. A 95-100-as viszkozitási index is kiválóan mondható.

Meglehet, hogy a válaszból magam nem tudtam fölállítani minősítést, de a szakember jelest adott szűkebb pátriából idecsorgatott olajra. Ennyi bőven kielégített.

Gazdag István

Napirenden 1977-ben

A Lenin körút átépítése

Acs S. Sándor felvétele

A markológép a fagyos földdel is megbirkózik

Most, hogy az E5-ös út építésének „nagy köve” nem nyomasztja már a város útkonstrukciójának szervezőit és irányítóit, figyelmüket a Lenin körút felújítására fordíthatják. Az 1976 májusában lezart körúti szakasz fele, a Centrum Áruház és az Anna-kút között már elkészült, most a Kálvin tér felőli oldalon foglalták el a munkaterületet az építők és gépek. A Lenin körút alatt gyakran meghibásodott közművezetékek húzódtak, ezért az út felújítását összehangolták a feleslegessé vált csövek kiemelésével, a régekk cseréjével, a villamospálya és a közvilágítás korszerűsítésével. S hogy a város sugaras-köríves

útrendszerének legbelső félkörét ne kelljen sokáig nélkülöznünk, a Lenin körúti átépítés gyorsítására összpontosítják most erejüket a közreműködő vállalatok. A városi tanács szervezte versenytárgyaláson határozták meg a Kossuth Lajos sugárút és az úgynevezett Radnóti-csomópont közötti szakasz építési ütemeit. Az útfelújítás vezető kivitelezője, a DELEP és partnerei — mindenekelőtt az Aszfaltútépítő Vállalat — a körúti villamosvágányok közepe helyezésével, a forgalmi sávok átépítésével, a gimnázium előtti keresztelődés rendezésével előreláthatóan 1977 végére készül el.

A közönség kedvére

A művelődési központok tervei

Most készülnek a művelődési házakban a tervek: milyen legyen a program az új évben. A visszapillantó számvetés és a jövőt meghatározó tervezés napjaiban a közművelődési szakemberek jogos-okos törekvése: a folyamatosság biztosítása. Azokat a kedvelt, sokakat vonzó művelődési formákat, amelyekről az elmúlt évben, vagy akár az évek során bebizonyosodott, hogy jól szolgálgják a közművelődéspolitikai célokat — természetesen megtartják, fejlesztik jövőre is. A tervek azonban sok újdonságot is tartalmaznak, köztük örömdetesen megszorodott a valóságra, a változó művelődési igényekre figyelő ötletek száma. A mostani tervek másik jellegzetes vonása, hogy szélesebb körű együttműködést tételnek a különböző művelődési intézményekkel, szervezetekkel, tömegkommunikációs fórumokkal, vállalatokkal. És persze szervező kapcsolatokot egymással, a többi művelődési házzal is.

A város két tanácsi irányítású művelődési központjában, a November 7-ben és a Bartókban mozgalmas hónapok következnek. A sokféle szakkör, amatőr műve-

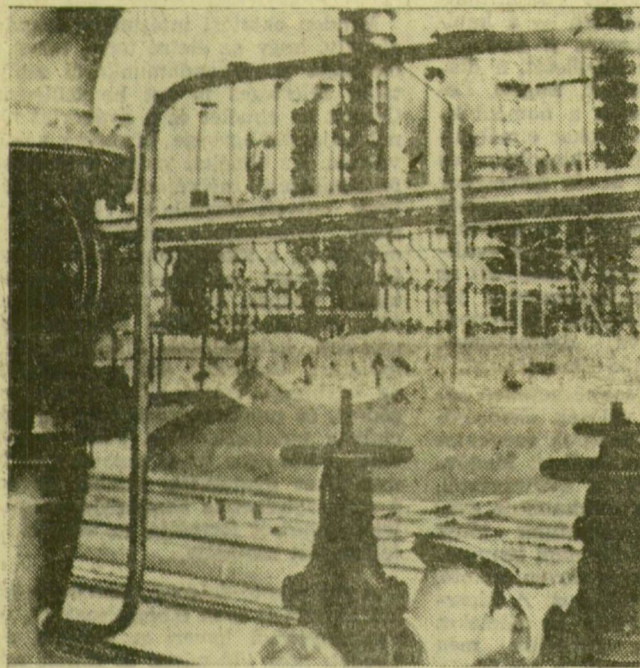
zeti csoport munkájáról kérdéseit iránt érdeklődők most mindössze annyit: **Művelődési Központ** hálózatához tartozó házakban megpróbálják az új évben összefogni, jobban egymáshoz kapcsolni a nagyjából azonos profilú csoportokat. Változik a hálózati szervezeti munka is: a művelődési központ módszertani irányításával dolgozó igazgatók havonta területi üléseken, közösen határozzák meg feladataikat, és rendszeresen értékelik is az elévített munkát.

A más intézményekkel való együttműködés példái hosszán sorolhatnánk. A Bartók Béla Művelődési Központ szerződött könyvek például a Somogyi-könyvtárral, a múzeummal, a zeneművészeti főiskola szegedi tagozatával és több üzemmel. A cél: ki-ki a saját eszközeivel segítse az azonos közművelődési feladatok minél sikeresebb megoldását. Mindkét művelődési központ a korábbiaknál szorosabb kapcsolatokat kíván teremteni a tömegkommunikációs fórumokkal. A November 7-ben elsősorban a televíziós ismeretterjesztő műsorok iránti érdeklődést szeretnék „ébrentartani”: az adásokhoz kapcsolódó, azokat kiegészítő művelődési alkalmakat teremtenek. A Bartókban azt tervezik, hogy közönségtalálkozókra hívják a tévé külpolitikai riportereit. A rádió munkatársai is segítenek majd a középiskolásoknak és szakmunkástanulónak szervezett foglalkozásokon, tanfolyamokon: iskolai, kollégiumi rádiók és újságok diákszerkesztői tanulmányokat ezen a szakmán, együtt a művelődési központ programjairól folyamatosan tájékoztatják intézményük növendékeit. A „közügyek”, a várospolitika napi

kérdéseit iránt érdeklődők a fóruma lesz a művelődési központ új sorozata, az „Élő” Postaláda: szakemberek válaszolják meg a levelben vagy a találkozókon feltett kérdéseket.

Az új év művészeti eseményei közül csak néhány, izelítől: megrendezik *Koncz Gábor*, *Sulyok Mária*, *Sinkovits Imre* és *Gombos Katalin*, *Sütő Irén*, *Kálmán György* előadóját a November 7. Művelődési Központban, itt lesz január 25-én *Osztér Sándor* estje. A Bartókban január 19-én *Ruttkay Éva* önálló estjét hallgathatja meg a közönség, később lesz *Kozák András* és a *Kalács-együttes*, *Almási Éva* és *Balázs Péter*, *Bence Ilona* és *Maros Gábor* előadóját. *Köllő Miklós* pantomim együttese az év folyamán két előadást tart a művelődési központban. Mindkét házban számos képzőművészeti és zenei esemény lesz, gazdagnak ígérkezik az ismeretterjesztő program. Az újdonság a Bartókban egészségügyi (szexuális nevelés), és építészeti sorozat indul, szakmai ismereteket nyújtó előadások lesznek az olajipar dolgozóinak. Beszélgetés a beatról címmel találkozó szerveznek népszerű beatekesekekkel és zeneszerzőkkel, neves operaénekesek és zeneművészek lesznek a vendégek a Szegedről indultak című sorozat találkozóin. A November 7. Művelődési Központ „Humor-színpad”-nak kíván otthont adni: budapesti vendégművészekkel havonta műsoros estek megrendezését tervezik.

Az újdonságok sora korántsem teljes, a tervek csak ezután öltenek végleges formát. A teljes program jóval színesebb, gazdagabb, hasznos időtöltést kínál mindenkinek.

A DKV évi 2 millió tonna kapacitású atmoszferikus és vákuumdesztillációs üze mének részlete

Tájékoztató a turisták valutaellátásáról

A Pénzügyminisztérium és a Magyar Nemzeti Bank elnöke közös tájékoztatót adott ki arról, hogy 1977. január 1-től módosul néhány, a külföldi turistautazásokra és a devizaszámlákra vonatkozó pénzügyi előírás:

A tőkés országokba és Jugoszláviába egyénileg utazó turisták a Magyar Nemzeti Bank előzetes valutakiutalási engedélye alapján 1976-ban személyenként 3600 forintért vásárolhattak valutát. Tekintettel arra, hogy a turisták által igénybe vett szolgáltatások árai ezen országokban tovább emelkedtek, ezért a turisták négyezer forint erejéig vásárolhatnak konvertibilis valutát. Ez a jelenleg érvényes nem kereskedelmi árfolyamon számítva például 193 USA dollár, vagy 3338 osztrák schilling, vagy 3448 jugoszláv dinár vásárlására ad lehetőséget. A magyar utazási irodáknak a fenti országokban szervezett társasutazásain résztvevők költőpénzként teljes ellátást nyújtó utaknál az eddigi napi 75 forint helyett 90 forintért, a csak félpénzes ellátást biztosító utaknál napi 105 forint helyett 150 forintért vehetnek valutát.

Ismeretes, hogy magánsze-

mélyek azokat a külföldi fizetőszerződéseket, amelyeknek szabad felhasználására jogosultak, az Országos Takarékpénztárnál vezetett devizaszámlájukra befizethetik. Eddig a devizaszámlán levő betétek forintban kamatoztak, és a számlavezetéssel kapcsolatos költségeket is forintban számította fel az OTP. A jövőben mind a rubelbeleszámlálás, mind a konvertibilis elszámolású devizabetétek kamatait és költségeit devizában számolják el.

A kamat látra szóló devizabetéteknél évi 2 százalékos, az 1 évre tartósan lekötött devizabetéteknél pedig évi 5 százalékos. Eddig egyes szellemi, művészeti tevékenységekből származó konvertibilis devizabevételekből évenként és jogcímenként legfeljebb ötezer forintnak megfelelő devizát, illetőleg az ezt meghaladó devizabevétel 25 százalékát (könyv- és zeneműexportnál 5 százalékát) lehetett devizaszámlán elhelyezni. A jövőben az 5 évre forintos éves értékhatár 10 ezer forintra emelkedik.

A módosított rendelkezésekről a valutakiszolgáltató helyek az utazási irodák, illetőleg a devizaszámlát vezető (OTP) fiókok adnak bővebb felvilágosítást. (MTI)

Rekord Lábatlanban

A lábatlani vékonypapírgyárban rendkívüli intézközéseket vezettek be 1976-ban a mennyiségi termelés növelésére. Elsősorban az egészségügyi és a szalvétapapírok gyártását szorgalmazták, mert ezekből ugárszerűen megnőtt a kereslet. A hazai gyárak közül csupán a lábatlaniban készítenek egészségügyi papírt. A gyár veze-

tői anyagilag is érdekeltébbé tették a munkásokat a tervek túlteljesítésében. Ennek nagy szerepe van abban, hogy 1976-ban 36 500 tonna papírt állítottak elő a lábatlani gyárban. A fiatal üzemnek ez az eddigi legnagyobb teljesítménye. Eredetileg ugyanis évi 35 000 tonna papír készítésére létesítették a korszerű gyárat.